

په یمان جومعه
یاریزانی تۆپی پیی یانهی گازی باکوور:

رازینه بوونی خیزان به وهرزکردنی کچ کیشیه کی گه ورهیه

یانەى گازی باکووری شارى كەركووك بەردەوام لە ھەولێ ئێوەدا بوو كەوا باشترین كچانى شارەكەى كۆبكاتەووە و تىپىكى بەھیز دروست بكات، چونكە مێژووێ شارى كەركووك پەرە لە یاريزانى بەتوانا لە یارى تۆپى پى، ئەمسالیش تىپەكە لەسەر بەدەستھێنانى نازناوى خولەكە كىپرکى لەگەڵ سەرچەم تىپەكانى دىكە دەكات، يەكێك لە یاريزانانى تىپەكەش پەيمان جومەيە كە لەدايكبووى سالى ۱۹۹۸ى شارى كەركووك و قوتابى كۆلێژى پەرورەدەى وەرزشىيە لە قوناخى يەكەم، پيشوووتريش لەيانەى ئافرەتانى كەركووك يارى كر دوو، لە نزيكەووە چەند پرسىيارىكمان ئاراستەى كردو ئەويش وەلامى بەمجۆرە وەلامى پرسىيارەكانى گۆقارى گولانى داىەووە.

*بەرنامەت بۆ داھاتووی خۆت چىيە؟

-ھەول دەدەم لە داھاتوودا بىمە راھىنەريك وەك ئەوێ خۆشتان دەبىنن راھىنەرى ئافرەت زۆر كەمە لەناو ئىمەدا بۆ زياتر پشتگىرى كچە ياريزانەكانمان و بەرەبپيشچوونى وەرزش لە ناو ئافرەتدا پىويستمان بە راھىنەرى ئافرەت ھەيە.

*خەونى وەرزشىت وەك ياريزان چىيە؟

-من وەكو ياريزانىكى تۆپى پى زۆر يارىيەكەى خۆم خۆش دەوێت و دەمەوێت زياتر ئاستى خۆم بەرز بكەووە و زياتر خزمەتى يانەكەم بكەم لە داھاتوودا.

*بە ھىواى ئەو نىت ھەلبژاردەى كوردستان دا بەزى و تۆش يەكێك بىت لە ياريزانەكانى ئەم تىپە؟

- بىگومان نەك من، زۆرىك لە ياريزانەكانى تريش ئەم ھىوايە دەخوازن و شانازىيە بۆمن كە ئەو شەرەفەم پى بەدرێت.

*خانەوادەكەت تاجەند ھاوکارتن لە وەرزشكردن؟

-زۆر سوپاس بۆ خانەوادەكەم و ئەو كەسانەى پالېشتم بوون لە وەرزشكردن و منيان پىگەياندوو، بەتايبەتى باوكى خۆشەويستەم بەردەوام ھاوکارى كردووم.

*ھىچ يانەيەك داواى گرێبەستى لى نەكردووت؟

-نەخىر، چونكە من لەگەڵ گازی باكوور گرێبەستم كردوو.

*ئەگەر شتىكت ماوہ لە كۆتاييدا بىلێيت؟

- لىرەو دەمەوێت زۆر سوپاسى ئىو بەكەم لە گۆقارى گولان كە ھەول بۆ باشترىوونى وەرزشى كچان دەدەن و يارمەتییان دەدەن، ھىوادارم وەرزشى كچان زياتر گرنگى پى بەدرێت و زياتر پىش بكەوێت.

*چۆن بوو لە ئىوان ئەو ھەموو وەرزشە خۆت لە

ئىو دىياى تۆپى پى دۆزىيەو؟

-ئەو ھەزىكى مندا لىم بوو و ھەر لە تەمەنى مندا لىمدا ھەز و ئارەزوويەكى زۆرم بۆ وەرزش ھەبوو و بەھرى وەرزشىم لە خۆمدا دۆزىو تەو و ھەستىشم دەكرد لەم يارىيە زياتر سەرکەوتووترم.

*ئاستى يارى تۆپى پى كچان لە كوردستان

چۆن دەبىنى؟

-لە ئىستادا لە سەر ئاستى كوردستان لە ئىو كچاندا تا رادىيەكى باش بەرەبپيش چوو لە چاو سالانى پيشووتر، ئەو ھەش ئەگەر وا بەردەوام بىت، ئاستى يارىيەكە زياتر بەرەو پىش دەچىت.

* بۆ چى كچانىش زياتر روو لەم يارىيە دەكەن؟

- ئىستا زياتر گرنگى دەدەن بە يارى تۆپى پى و كردنەوێ چەند خولێكى جۆراوجۆر لەسەر ئاستى كوردستان و عىراقىش ھەيە، ئەو ھەش واى كردوو كچان زياتر روو لەم يارىيە بكەن لە شارەكانى كوردستان.

*بە بۆچوونى تۆ پىويستە چى بكرىت بۆ

باشترىوونى رووشى ئەم يارىيە لە كوردستان؟

- پىويستە ئەو كەسانەى كە شوپن پەنجەيان ديارە لە بەرزكردنەوێ وەرزشى كچاندا زياتر گرنگيان پى بەدرىت و زياتر پالەوانىيەتى بۆ يارى كچانى كورد بكرىتەو و زياتر ھان بەدرين.

* وەكو ياريزانىك گرتى ئەم يارىيە زياتر لە

چىدا دەبىنى؟

- گرتى زۆرمان ھەيەو پىويستە چارەسەر بكرىت، يەك لەم گرتانەش نەبوونى مووچەى باشە، ھەر وھا رازىنەبوونى خىزانەكان بە وەرزشكردن و بەھرى كچەكانيان كىشەى گەورەيە .

چىلىسى جىگرەۋەى جۇن تېرى ديارىكرد

بۇنۇچى گومان لەسەر داھاتوۋى دروست دەكات

بۇناردۇ بونۇچى بە رەجەلەك ئىتالى ۋ بەرگىكارى يانەى يۇفانتۇس بە لىدوانىك گومان لەسەر داھاتوۋى خۇى دروست دەكات، رەنگە رىزى خانمە پىرەكە لە ۋەرزى داھاتوۋدا جىبھىلىت.

لە لىدوانىكىدا بۇ تۆرى مېدىا سىتى ئىتالى، بۇنۇچى گوتى: من گرىبەستەكەم لە گەل يۇفانتۇس تاكوو سالى ۲۰۲۱ بەردەۋامەو ھەست بە گرىگىيى خۇم دەكەم ۋ ھىچ كىشە بەك نىيە، ۋەرزى رابردووش چەندىن گرىبەستەم پىشكەش كراۋ دەمتوانى رىزى بىانكۆنېرى جىبھىلەم.

بۇنۇچى گومان لەسەر داھاتوۋى خۇى دروست دەكات ۋ گوتى: لە ئىستادا خەرىكە خۇم فىرى زمانى ئىنگلىزى ۋ كەتەلۇنى دەكەم، كەس نازانېت لە داھاتوۋدا چى روودەدات، ھەموو شتىك بۇى ھەيە رووبدات.

رۇژنامەى سىپۇرتى كەتەلۇنى لەسەر قسەكانى بۇنۇچى شىكارى خۇى كروو ئاشكرابىكرد، كە بۇنۇچى بەم لىدوانە دەرگى بە رووى يانەى بەرشلۇتەدا دەكاتەۋد، بە دلئىيايىھەۋە يانە كەتەلۇنىيەكە بە ۋردى چاۋدېرى داھاتوۋى ئەو بەرگىكارە دەكەن ۋ دەبانەۋت لە ۋەرزى داھاتوۋدا بىكردن.

ئەتتۇنىڭ كۆتتى راھىنەرى يانە چىلىسى ئىنگىلىزى، كالىدۇ كۆلىبالى يارىزىنى يانە ناپۆلى كىرەتتە تامانچ و دەپتە وەك چىگروەى جۇن تىزى پەلگىشى رىزى شىنپۇشەكانى بىكات.
 وەرزى رابردو ئىدارەى يانەكە بەنپازبوون گىرېست لەگەل كۆلىبالى سەنىگالى و بەرگىكارى ئەو يانە ئىتالىيە بىكەن، بەلام نىزى گىرېستەكەى ۶۰ مىليۇن جۈنەى ئىستەرلىنى بوو، ھەربۇيە كارەكە نەگەشتە ئەتجام.
 لەو كاتەى كاپىتەنەكەى بلوز گىرېستەكەى تەواو بوو، كۆتتى راھىنەر چاوى پىرەتتە تواناكانى ئەو بەرگىكارەى ناپۆلى، چۈنكە ناستىكى بەرز پىشكەش دەكات و توانا و خىزىيەكى لە رادەبەدەرى ھەبە.
 كۆلىبالى گىرېستەكەى لەگەل ناپۆلى تا ھاۋىنى ۲۰۲۱ بەردەوام دەپتت، چۈنكە سالى رابردو لەگەل يانە ئىتالىيەكە گىرېستەكەى نۇكردەۋە.

سانچىز لەبارەى مانەۋەى لە ئەرسىنال بىرارى كۆتايى دا

رۇژنامەى دەيلى مەيلى بەرىتانى دوۋپاتى كىرەۋە، كە ئەلنىكىسى سانچىزى ئەستىزەى يانەى ئەرسىنالى ئىنگىلىزى دوۋبىرارى خۇى داۋە وەرزى داھاتوو تۆپھاۋىژەكان بەجىدەھىلىت.
 گىرېستى سانچىز سالى داھاتوو تەواو دەپتت و ناۋبراو تاشكرايىكردوۋە، كە بىرى لەۋە ئەكردوۋەتەۋە نۇپى بىكاتەۋە بىرارى داۋە رىزەكانى ئەو يانە لەندەنىيە جىبەلىت.
 پىۋەندى ئىۋان سانچىز و نارسىن فىنگەر راھىنەرى يانەكە لەبارىكى زۇر خراپدايە لەم وەرزەدا، بۇيە ئەو

يارىزانە چىلىيە بىرارى رۇشىتنى دا، بەلام بەرپىرسانى يانەكە رىگىيان لىكرد.
 ئەلنىكىسى لە بىرپارەكانى فىنگەر نارازىيە لەبەرئەۋەى ماۋەيەكە لەسەر كورسىيى يەدەگ دايناۋە وەك يارىزىنى سەرەكى پشت بەتواناكانى نابەستىت، ھەربۇيە ناۋبراو بىرارى رۇشىتنى داۋە.
 ھەرىكە لە يانەكانى پارسى سان جىرمان فەردەنسى و يۇفانتۇسى ئىتالى گىرېستىن پىشكەشى سانچىز كىرەۋە دەيانەۋىت لە وەرزى داھاتوو پەلگىشى بىكەن.

كەركوك گرتى دارايى هەيە

يانەى كەركوك ئەم وەرزهش گرتى دارايىيەكەى بەردەوامەو
هيچ كەس و لايەنىك لاي لى ناكاتەوہ بۆ ئەوہى بتوانى لەسەر
بەدەستەپنەنى خولى نايابى يانەكانى كوردستان شەرى يانەكانى
ديكە بكات. كەركوكيەكان سوورن لەسەر ئەوہى بتوانن ئەنجامى
شاىستە بەدەست بەيىن، بەلام بىن مووچەيى ياريزانەكانى ھەراسان
كردووه، ھەرچەندە وادەى دەستپىكردنەوہى يارايەكانى چوارگۆشەى
زېرىنىش نزيك بۆتەوہو ياريزانايىش چاويان لەوہىە مووچەكانيان بگاتە
گيرفانيان، لەم بارەشەوہ دارەوان قادر راھىنەرى تۆپى پىيى يانەى كەركوك
بۆ گۆفارى گولان گوتى: «گرتى دارايى بەردەواممان ھەيەو لەپرئ ئەوہى
ئىمە سەركەوتووين بۆ چوارگۆشەى زېرىن خەلات بكرىين، كەچى مووچەى
زياتر لە دوو مانگمان وەرنەگرتووه، ئەوہش ياريزانانى تىپەكەمانى نىگەران
كردووه، چونكە سەرچەم يانەكانى ديكە بارى داراييان لە ئىمە باشترەو
ئىمەش دەمانەوئ شتىك بە شتىك بكەين لە چوارگۆشەى
زېرىن، ھىوادارىشم بەرپرسانى شارەكە ھاوكارىي ئىمەش
بكەن كە چاومان لەوہىە بتوانين نازناوئك
بەدەست بەيىن، چونكە ئەوہ خەونى
ئىمەيە.

ههولير مانهوهی له خولی عيراق مسوگهر دهکات

لهم جۆره بوونی نییه و یانهی ههولير گهرنتی نهوهی وهرگرتوه کهوا ئەمسال تهنیا به کشانهوه بۆی ههژمار بکریت و سالی داهااتو به گوروتينيکی دیکهوه دینهوه نینو خولهکهوه ئەو دهنگويانهش ههمووی رهندهکهینهوه، ئەوانه تهنیا قسهی دهرهوی یهکیتی تۆپی عيراقين و ئيمه بهتهواوی قسهی خۆمان له گهڵ یهکیتی تۆپی عيراقی کردوو، بۆیه نه دابهزيندراوين و نه پارهشمان وهکو سزا لێ سهندراوه، ئەو دهنگويانه ههمووی دووره له راستی و هيچ شتيگ کاربگهري لهسه نيدارهي يانهکهمان دروست ناکات و گوئ بههيچ دهنگويهکی لهم جۆرهش ناگرين، ئيمه بهردهوام دهبين له کاری خۆمان و بهرنامهی باشمان بۆ يانهکه له وهرزی نوێی خولهکه دهییت.

ههچهنده دهنگويهکی زۆر بلاو بۆتهوه له نینو شهقامی وهرزشی کوردستان و عيراق له سهه دابهزينی يانهی وهرزشی ههولير له خولی نايابی يانهکانی عيراقهوه بۆ پله يهکی عيراق، ئەویش دواي ئەوه هات که له ماوهی رابردو بههۆی بهکارهينانی وشه ي رهگهزهپرستی له دژی کوردو کوردستان له شاری نهجف، يانهی ههولير به فهرمی داواي کشانهوهی له خولهکهی له فیدراسیونی تۆپی پێی عيراقی کرد، بۆ نهوهی ئەمسال بريارهکهی قبول بکات، ئیستا دهنگويهکی زۆر دروست بووه که گوايه ههولير جگه له سزادانی به ۲۵ ملیۆن دينار، بۆ خولی پله يهکی عيراقيش دابهزيندراوه، لهم بارهشهوه بييجان ئيبراهيم ئەندامی دهستهی کارگيري يانهی ههولير بۆ گوڤاری گولان گوتی: «هيچ ههوالينکی

شپروانه شهري به دهستهينانی نازناو دهکات

کينرکی له گهڵ سهرحهم تيهکانی تر بکهين،» گوتهی: «هيچ گرفتیکمان نییه و تهنیا بير لهوه دهکهينهوه چۆن بتوانين ياربهکان تهنجام بهدين و خالی زۆر کۆبکهينهوه و بتوانين له نازناوی ئەم وهرزه نزيک بهينهوه. تيبی شپروانهش تيبينکی لاو و بچ گرفتسه و ههموو ياريزانهکان رۆژانه خهريکی مهشقیکی چرن بۆ نهوهی بتوانن نامانجی ئەمسالمان بيکين و هاندهرانیش رۆلی کاربگهريان دهییت له ياربهکان بۆ نهوهی بتوانن بهردهوام پالشتی تيهکهی خۆيان بکهين، ئيمهش ههولدهدين وهکو نوينهري گهرميانبههکان بتوانين شايستهی نهوه بين که بۆ يهکهمجار له ميژرومان نازناوهکه بگهريئينهوه بۆ گهرميان.»

تیبی تۆپی پێی يانهی شپروانهی قهزای کهلار دواي سههرکهوتن بۆ ياربهکانی چوارگوڤهشهی زيرپنی خولهکه ئیستا ياريزانانی تيهکه به گوروتينيکی زياترهوه چونهته قوناخیکی تازوه، ئەویش ههولدهانه بۆ بهدهستهينانی نازناوی خولهکهوه رۆژانه خهريکی مهشق و راهينانی خۆيانن، لهم بارهشهوه کاروان محهمهد راهينهري يانهی شپروانه بۆ گوڤاری گولان گوتی: «ئیستا ئيمه خهريکی نامادهکاربهکانين بۆ تهنجامدانی ياربهکانی چوارگوڤهشهی زيرپنی خولهکهوه سوپاسی نيدارهي يانهکهمان دهکهين که بهردهوامن له پالشتيکردنی ئيمه، ئيمهش ههولدهدين کهوا لهتاست نهوه بهرپرسياربهتیهه بين و بتوانين

